

BOSNA I HERCEGOVINA
REPUBLIKA SRPSKA
VRHOVNI SUD REPUBLIKE SRPSKE
Broj: 71 0 Rs 157332 20 Rev 2
Banjaluka, 07.04.2021. godine

Vrhovni sud Republike Srpske u vijeću koje sačinjavaju sudije ovog suda i to, Senad Tica kao predsjednik vijeća, te Jadranka Stanišić i Rosa Obradović kao članovi vijeća, u pravnoj stvari tužioca, M.L. iz B., zastupanog po punomoćniku, S.B., advokatu iz B., protiv tuženog, SHP C. a.d. B., zastupanog po punomoćniku, M.D., advokatu iz B., radi zaštite prava iz radnog odnosa, odlučujući o reviziji tuženog protiv presude Okružnog suda u Banjaluci broj 71 0 Rs 157332 19 Rsž 3 od 31.10.2019. godine, na sjednici održanoj dana 07.04.2021. godine, donio je

PRESUDU

Revizija se djelimično usvaja, presuda Okružnog suda u Banjaluci broj 71 0 Rs 157332 19 Rsž 3 od 31.10.2019. godine preinačava i sudi:

Žalba tuženog se djelimično usvaja, presuda Osnovnog suda u Banjaluci broj 71 0 Rs 157332 18 Rs 2 od 04.07.2019. godine preinačava u dijelu kojim je odlučeno o kompenzacionom prigovoru tuženog i dijelu kojim je tužiocu dosuđena naknada materijalne štete u vidu izgubljene zarade, tako što se:

- utvrđuje da postoji potraživanje tuženog u odnosu na tužioca u iznosu od 19.440,00 KM, da postoji potraživanje tužioca u odnosu na tuženog u iznosu od 217,52 KM i da se međusobnim prebijanjem ovih potraživanja, tužilac obavezuje da tuženom isplati 19.223,00 KM;
- zahtjev tužioca, na ime izgubljene zarade za period od 01.10.2012. godine do 27.03.2019. godine u ukupnom iznosu od 39.356,90 KM sa zakonskom zateznom kamatom od 27.03.2019. godine do isplate i kapitaliziranom zakonskom zateznom kamatom za isti period u iznosu od 29.953,61 KM, odbija.

U preostalom dijelu revizija se odbija.

Odlučeno je da svaka stranka snosi svoje troškove postupka.

Obrazloženje

Prvostepenom presudom Osnovnog suda u Banjaluci broj 71 0 Rs 157332 18 Rs 2 od 04.07.2019. godine, utvrđeno je da je nezakonita odluka tuženog o otkazu ugovora o radu zaključenog između parničnih stranaka broj ... od 24.08.2012. godine i odlučeno da se poništava.

Tuženi je obavezan da sa tužiocem zaključi ugovor o radu za radno mjesto koje odgovara njegovom obrazovanju i njegovim radnim sposobnostima.

Utvrđeno je da je osnovan kompenzacioni prigovor tuženog o prebijanju njegovog potraživanja u iznosu od 19.440,00 KM.

Tuženi je obavezan da tužiocu, po osnovu naknade materijalne štete u vidu izgubljene zarade zbog nezakonitog otkaza ugovora o radu, a za period od 01.10.2012. godine do 27.03.2019. godine, isplati 39.356,90 KM sa zakonskom zateznom kamatom od 27.03.2019. godine i kapitaliziranu zakonsku zateznu kamatu za isti period u iznosu od 29.953,61 KM.

Sa viškom tužbenog zahtjeva tužilac je odbijen.

Tuženi je obavezan da tužiocu naknadi troškove parničnog postupka u iznosu od 7.445,00 KM sa zakonskom zateznom kamatom od presuđenja do isplate.

Drugostepenom presudom Okružnog suda u Banjaluci broj 71 0 Rs 157332 19 Rsž 3 od 31.10.2019. godine, žalba tuženog (pogrešno piše žalba tužioca) je odbijena i prvostepena presuda potvrđena u dosuđujućem dijelu.

Tuženi revizijom pobija drugostepenu presudu, zbog povrede odredaba parničnog postupka i pogrešne primjene materijalnog prava, s prijedlogom da se pobijana presuda preinači i zahtjev tužioca odbije ili ukine i predmet vrati na ponovno suđenje.

U odgovoru na reviziju tužilac je predložio da se revizija odbije.

Predmet spora u ovoj pravnoj stvari je zahtjev tužioca koji je usvojen prvostepenom presudom.

Po provedenom postupku prvostepeni sud je utvrdio: da su parnične stranke zaključile ugovor o radu na neodređeno vrijeme broj ... dana 01.08.2003. godine; da je tim ugovorom tužilac primljen u radni odnos kod tuženog radi obavljanja poslova trgovački zastupnik, srednje stručne spreme; da je odlukom tuženog broj ... od 24.08.2012. godine tužiocu otkazan ugovor o radu na neodređeno vrijeme broj ... dana 01.08.2003. godine, iz ekonomsko-organizacionih razloga, tako da mu radni odnos prestaje istekom otkaznog roka sa 26.09.2012. godine; da među parničnim strankama nije sporno da je Pravilnikom o organizaciji TP C. a.d. B. iz augusta 2012. godine ukinuto radno mjesto trgovački zastupnik, odnosno da isto tim Pravilnikom nije predviđeno; da je tužilac po struci diplomirani ekonomista i da ga po osnovu nove sistematizaciji tuženi nije rasporedio na drugo radno mjesto koje odgovara njegovoj stručnoj spremi i sposobnostima, jer da, kako tvrdi tuženi, tužiocu nije mogao obezbijediti drugi odgovarajući posao; da je tužilac iz tih razloga podnio tužbu prvostepenom sudu 28.11.2012. godine; da je po dobijanju otkaza kod tuženog, tužilac zasnovao radni odnos u M. d.o.o., gdje je radio od 27.03.2013. godine do 31.01.2014. godine, zatim u D.e., gdje je radio od 12.05.2014. godine do 31.03.2017. godine, zatim u D.s. d.o.o., gdje je radio od 01.04.2017. godine do marta 2018. godine, a da je od 27.04.2018. godine tužilac samostalni preduzetnik; da za vrijeme nezaposlenosti, tužilac primao naknadu od Zavoda ...; da iz nalaza i mišljenja vještaka finansijske struke, S.Č. proizilazi, da bi tužilac, da je radio kod tuženog u periodu od 2012. godine do 2019. godine kao diplomirani ekonomista, ostvario razliku plate u iznosu od 58.796,90 KM i kapitaliziranu zakonsku zateznu kamatu za isti period u iznosu od 29.953,61 KM, a da je u istom periodu radio kod tuženog sa srednjom stručnom spremom, bi ostvario razliku plate u iznosu od 217,52 KM od čega, na ime čiste plate 117,73 KM i na ime kapitalizirane zakonske zatezne kamate 99,79 KM; da je za vrijeme trajanja radnog odnosa tužioca kod tuženog, u istom periodu radila i J.M., kao diplomirani ekonomista koja je sve do 01.06.2013. godine radila na određeno vrijeme, kada je primljena na neodređeno vrijeme za obavljanje poslova šef kontrolinga i finansija; da iz iskaza tužioca, saslušanog u svojstvu parnične stranke proizilazi, da je u vrijeme, kada mu je dat otkaz ugovora o radu, bilo nekoliko radnih mjesta na kojima je mogao da radi kao diplomirani ekonomista, ističući, referent nabave, referent za RJ statističar prodaje, koordinator za logističke procese, referent nabave i kućno

carinjenje, evidentičar, koordinator RS sistema i knjigovođa evidentičar ESOJ sistema; da je tužiocu po osnovu otkaza ugovora o radu isplaćena i otpremnina u iznosu od 9.720,00 KM, što sa zakonskom zateznom kamatom do dana sačinjavanja nalaza vještaka finansijske struke u martu 2019. godine iznosi ukupno 19.440,00 KM; da je u toku postupka tuženi istakao prigovor kompenzacije međusobnih potraživanja.

Temeljem ovakvog činjeničnog utvrđenja prvostepeni sud je zaključio, da je zahtjev tužioca djelimično osnovan, pa je sudio tako, što je donio odluku kao u izreci prvostepene presude.

Iz razloga odluke prvostepenog suda proizilazi, da je tužiocu, kao diplomiranom ekonomisti, nezaknito prestao radni odnos kod tuženog, jer da tuženi, shodno odredbama člana 126. stav 4. Zakona o radu, nije dokazao da tužiocu nije mogao obezbijediti drugi odgovarajući posao, kod činjenice, da je neposredno nakon prestanka radnog odnosa tužioca kod tuženog, u periodu manjem od godinu dana, u radni odnos na neodređeno vrijeme primio M.J., diplomiranog ekonomistu, čime je, po ocjeni prvostepenog suda, povrijedio i odredbe člana 140. Zakona o radu.

Mada je odlukom tuženog broj ... od 24.08.2012. godine tužiocu otkazan ugovor o radu na neodređeno vrijeme broj ... dana 01.08.2003. godine, kojim ugovorom je tužilac primljen na radno mjesto trgovački zastupnik, sa srednjom stručnom spremom, prvostepeni sud je zaključio, da tužilac osnovano može isticati zahtjev na ime izgubljene zarade po osnovu plate diplomiranog ekonomiste, jer da u odluci tuženog broj ... od 24.08.2012. godine piše, da se tužiocu, raspoređenom na poslove izvršnog direktora, otkazuje ugovor o radu na neodređeno vrijeme broj ... dana 01.08.2003. godine.

Stoga je, prihvatajući u svemu nalaz i mišljenje vještaka finansijske struke, u pogledu zahtjeva na ime izgubljene zarade za period od 2012. godine do 2019. godine, prvostepeni sud usvojio zahtjev tužioca na ime izgubljene zarade na radnom mjestu diplomiranog ekonomiste, umanjujući isti za iznose plata koje je tužilac ostvarivao nakon prestanka radnog odnosa kod tuženog, zaključno sa danom vještačenja.

Drugostepeni sud je u svemu prihvatio činjenično utvrđenje i zaključak prvostepenog suda, pa je sudio tako što je donio odluku kao u izreci drugostepene presude.

Odluke nižestepениh sudova nisu u cjelosti pravilne.

Naime, prihvatajući u svemu razloge nižestepениh sudova, da tuženi nije na pouzdan način dokazao, da tužiocu, shodno odredbama člana 126. stav 2. Zakona o radu ("Službeni glasnik Republike Srpske", br. 40/00, 47/02, 38/03, 66/03 i 20/07), nije mogao obezbijediti drugi odgovarajući posao, ovaj sud nalazi da su odluke nižestepениh sudova, kojima je utvrđeno da je tužiocu nezakonito prestao radni odnos i da je odluku tuženog o otkazu ugovora o radu valjalo poništiti, pravilne.

Ovakav zaključak proizilazi iz činjenica, da je tuženi, nakon otkaza ugovora o radu tužiocu, u periodu manjem od godinu dana primio u radni odnos na neodređeno vrijeme J.M., diplomiranog ekonomistu, koju stručnu spremu ima i tužilac.

Kod takvog stanja stvari, na ovakav zaključak ne utiču revizioni prigovori tuženog, da je J. M., u vrijeme otkaza tužiocu, bila u radnom odnosu na određeno vrijeme.

Ovo tim prije, što je tužilac bio u radnom odnosu na neodređeno vrijeme i imao stručnu spremu diplomiranog ekonomiste.

Stoga je pravilna i odluka nižestepenih sudova kojima je tuženi obavezan da sa tužiocem zaključi ugovor o radu za radno mjesto koje odgovara tužiočevom obrazovanju i njegovim radnim sposobnostima, tj. da ga vrati na rad.

Kako potpuna reintegracija, u smislu člana 130. Zakona o radu podrazumijeva i isplatu naknada na ime izgubljene plate i drugih primanja na koje radnik ima pravo prema Kolektivnom ugovoru, Pravilnikom o radu i Ugovoru o radu, to su nižestepeni sudovi pravilno sudili, kada su usvojili zahtjev tužioca na ime izgubljene zarade za period od 2012. godine do 2019. godine, ali ne za radno mjesto diplomiranog ekonomiste, bez obzira što je tužilac diplomirani ekonomista, već za radno mjesto srednje stručne spreme za koje je tužilac imao zaključen ugovor o radu sa tuženim broj ... od 01.08.2003. godine, koji mu je otkazan pobijanom odlukom tuženog.

Drugim riječima, tužilac je nezakonitim prestankom radnog odnosa izgubio zaradu koju je ostvarivao na radnom mjestu trgovački zastupnik, sa srednjom stručnom spremom, pa mu u tom obimu pripada pravo na izgubljenu zaradu.

Sama činjenica, da u odluci tuženog broj ... od 24.08.2012. godine, kojom je tužiocu otkazan ugovor o radu, piše, da se tužiocu, raspoređenom na poslove izvršnog direktora, otkazuje ugovor o radu na neodređeno vrijeme broj ... dana 01.08.2003. godine, ne utiče na drugačiji zaključak, jer je u vrijeme otkaza, tužilac privremeno obavljao posao izvršnog direktora, po osnovu drugih pravnih poslova, koji su takođe otkazani i koji nisu predmetom spora.

Stoga je, prihvatajući u svemu nalaz i mišljenje vještaka finansijske struke u pogledu izgubljene zarade tužioca na radnom mjestu srednje stručne spreme, za period od 2012. godine do 2019. godine, tužiocu valjalo dosuditi na ime izgubljene zarade, sa zakonskom zateznom kamatom, 217,52 KM, od čega, na ime plate 117,73 KM i na ime zakonske zatezne kamate 99,79 KM. Ovo tim prije, što je vještak finansijske struke, prilikom obračuna izgubljene zarade tužioca na radnom mjestu srednje stručne spreme, za period od 2012. godine do 2019. godine, istu umanjio za iznose plata koje je tužilac ostvarivao nakon prestanka radnog odnosa kod tuženog, zaključno sa danom vještačenja.

Kako je slijedom prednjeg, utvrđeno da je tužiocu nezakonito pretao radni odnos i tuženi obavezan, da ga vrati na rad i da mu isplati izgubljenu zaradu za period od 2012. do 2019. godine, to se pravilnim ukazuje zaključak nižestepenih sudova, da je osnovan kompenzacioni prigovor tuženog, kojim traži da se potraživanje tužioca na ime izgubljene zarade kompenzuje sa isplaćenom otpremninom koja zajedno sa zakonskom zateznom kamatom iznosi 19.440,00 KM.

Obzirom da je potraživanje tužioca na ime izgubljene zarade, osnovano do iznosa od 217,52 KM, a potraživanje tuženog na ime isplaćene otpremnine osnovano do iznosa od 19.440,00 KM, to je međusobnim prebijanjem valjalo obavezati tužioca da tuženom isplati 19.223,00 KM u smislu odredaba člana 336. Zakona o obligacionim odnosima ("Službeni list SFRJ", br. 29/78, 39/85, 45/89, 57/89, "Službeni glasnik Republike Srpske", br. 17/93, 3/96 i 74/04).

Iz prednjih razloga, ovaj sud je djelimičnim uvažavanjem revizije tuženog, a primjenom člana 250. stav 1. Zakona o parničnom postupku ("Sl. glasnik RS", br. 58/03, 85/03, 74/05, 63/07, 49/09 i 61/13 - u daljem tekstu ZPP), preinačio odluku drugostepenog suda i sudio kao u stavu 1. izreke ove presude, dok je primjenom člana 248. ZPP u preostalom dijelu odbio reviziju i sudio kao u stavu 2. izreke ove presude.

Preinačavajući odluku drugostepenog suda, valjalo je, primjenom člana 397., a u vezi sa članom 386. ZPP, odlučiti o troškovima parničnog postupka, gdje je ovaj sud, cijeneći uspjeh parničnih stranaka u postupku, odlučio da svaka stranka snosi svoje troškove postupka, te u tom smislu donio odluku kao u stavu 3. izreke ove odluke.

Predsjednik vijeća
Senad Tica

Za tačnost otpravka ovjerava
Rukovodilac sudske pisarnice
Biljana Ačić